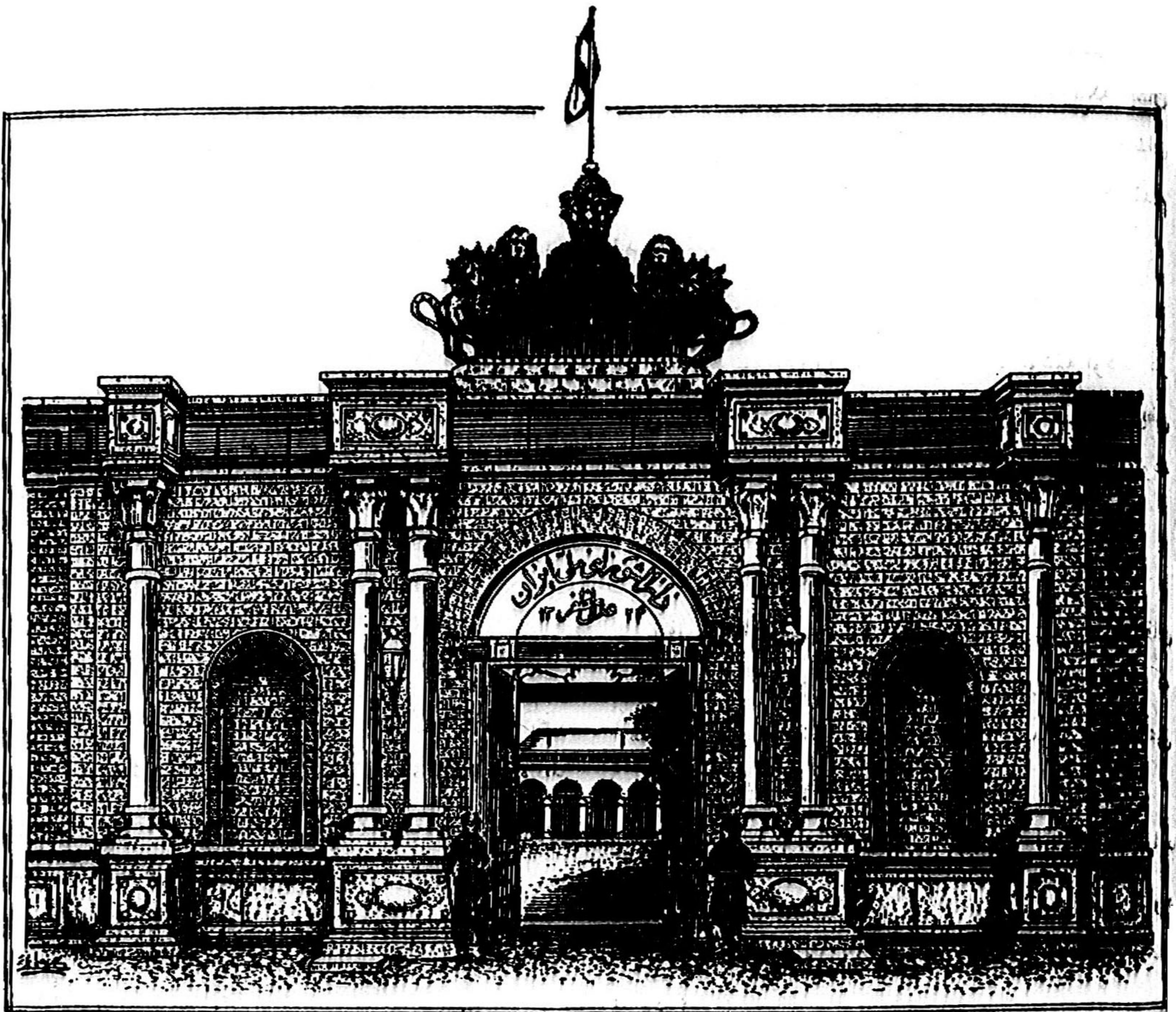

دوره ششم تقنینیه

<p>جلسه ۱۸۷</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۱۵۲</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه يك شنبه ۱۰ دیماه ۱۳۰۶ مطابق ۷ رجب المرجب ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود یس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجاس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالبانه ده نومان خارجہ « دوازده نومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	سؤال آقای حاج شیخ بیات از آقای کفیل وزارت پست و تلگراف راجع به فرامات پستی و جواب آقای کفیل	۳۰۴۷	۳۰۴۹
۲	سؤال آقای تقی زاده از آقای وزیر فوائد عامه راجع باعزام محصلین ماروپا برای فرا گرفتن فنون مربوطه به راه آهن و جواب آقای وزیر	۳۰۴۹	۳۰۵۰
۳	سؤال آقای مهدوی از آقای کفیل وزارت پست و تلگراف راجع به پست بین طهران و خراسان و جواب آقای کفیل	۳۰۵۰	
۴	تقدیم طرح قانونی راجع به مستخدمین دولتی در خوزستان از طرف آقای موقر و تقاضای دو فوریت مطرح مزبور	۳۰۵۰	۳۰۵۱
۵	مذاکره نسبت بخر کبسیون بودجه راجع با استخدام مسیو هوفمان متخصص نقشه بردار و تصویب آن	۳۰۵۱	۳۰۶۰
۶	شور ثان نسبت بخر کبسیون داخله راجع بقانون بلدی در مواد ۳۹ و ۴۰	۳۰۶۱	۳۰۶۳
۷	تصویب مرخصی آقای شیروانی	۳۰۶۳	۳۰۶۴
۸	مذاکره نسبت به پیشنهاد آقایان نمایندگان راجع به تشکیل دو جلسه از جلسات در مواقع عصر و عدم تصویب آن	۳۰۶۴	۳۰۶۷
۹	قانون استخدام مسیو هوفمان تبعه آلمان برای نقشه برداری نواحی معدنی	۳۰۶۷	

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس یکشنبه ۱۰ دیماه ۱۳۰۶ مطابق ۷ رجب المرجب ۱۳۴۶

جلسه ۱۸۷

غائبین با اجازه جلسه قبل
 آقایان : اعتبار - میرزا ابراهیم آشتیانی
 غائبین بی اجازه جلسه قبل
 آقایان : شیروانی - حاجی علی اکبر امین - محمد ولی

(مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست
 آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 (و صورت مجلس روز شنبه نهم دیماه
 ۱۳۰۶ قرائت شد)

خان اسدی - مرئضی قلی خان بیات - ذوالقدر - امام
 جمعه شیراز - اعظمی - نظام مافی - دشتی - آقا علی
 زازع - قوام شیرازی - حاجی حسن آقا ملک - جوانشیر
 میرزا حسن خان وثوق - حاجی غلامحسین ملک -
 محقق شیرازی - آیه الله زاده خراسانی - فوهی - مقدم
 بهبهانی - میرزا محمد تقی بهار - بی سلیمان - فرش -
 در آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان جلالی - روحی - ملک مدنی - شریعزاده
 حشمتی - باسائی - نجومی - مهدوی - نوبخت - فرمند
 مدرس - حاج شیخ بیات - جهانشاهی - محمد ولی میرزا
 دیوان بیگی - بجی خان زنگنه

رئیس - آقای باسائی
 باسائی - بنده علاوه از اینکه قبل از دستور عرض
 دارم اینطور شنیدم که بنده را دیر آمده ثبت کرده اند
 و بنظر میآید که بوقوع آمده ام شاید آن کسی که ثبت
 اسامی را میکند اشتباه کرده است

رئیس - آقای محقق
 محقق - بنده را غائب بی اجازه خواندند: در جلسه
 پنجشنبه در آخر جلسه کسالت داشتم اجازه گرفتم و
 رفتم در روز هم نمیدانستم که جلسه خواهد شد بعلاوه
 اجازه کتبی هم بمقام ریاست فرستاده ام دیگر اینکه راجع
 باقاي امین الشریعه ایشان چهل روز اجازه مرخصی
 کتباً گرفته اند حالا کمیسیون عرایض اجازه نداده
 نمیدانم کسی که در يك دوره تمام چهل روز اجازه بگیرد
 چیز قابل نیست

رئیس - آن قسمتی که راجع بخود ناست یادداشتی
 که داده اید مراجعه شد بکمیسیون قسمت راجع آقای
 امین الشریعه هم تحقیق میشود در صورتیکه مرخصی داده
 شده باشد اصلاح میشود. آقای امیر تیمور
 امیر تیمور کلالی - در صورت جلسه آقای آقازاده

دیده ام در آنجا وجوایهای فرمالیته هایی هم که از وزارت
 بخانه ها رسیده همه اش را قرائت کردم آنجا يك قسمت
 از عرایض مردم راجع به غرامات پستی است ملاحظه می
 فرمائید در پستخانه معمولی است اگر يك امانتی را
 بگیرند بطور ایمنه یا يك قراردادی دارند یا آن شخص صاحب
 امانت که اگر آن امانت مفقود شد آن قیمتی که تقویم شده
 دولت مکلف است آن غرامات را بصاحب امانت رد
 کند و دو سال سه سال است از قراری که بنده از آقای
 کفیل تحقیق کردم قریب هشتاد هزار تومان می شود
 پول غرامات مردم و صاحبان امانت که پستخانه داده اند

همین طور باقی مانده است و همه روزه کاغذ جانی است
 که بین مجلس و وزارتخانه و همچنین بین اشخاص و
 وزارتخانه رد و بدل میشود و نتیجه نمیگیرند البته آقایان
 تصدیق میفرمایند که بزرگترین وظیفه نمایندگان محترم و
 هیئت دولت حفظ امضا های حق دولتست که قانونیست
 دارد و اگر بنا شد امضا های دولت محفوظ نباشد و
 همه اش بجوایهای فرمالیته مردم را بخواهند قانع بکنند
 این برای مملکت مضر است و برای حیثیت دولت هم
 مضر است اینست که تا بحال چندین کاغذ درین موضوع
 بنده در کمیسیون عرایض دیده بودم که از طرف وزارت
 پست هم جواب نوشته شده که باید در بودجه سال آتی
 منظور شود و هر وقت منظور شد پول شما را میدهم
 مردم که ای که يك امانت پستی داده با بودجه و کمیسیون
 بودجه و بودجه مملکتی که طرف نبوده با يك وزارتخانه
 آمده است طرف شده است يك مالی را امانت داده است مطابق
 يك قرارداد و يك امضائی از دولت گرفته است که در صورتی
 که این مال مفقود شد آن وزارتخانه مکلف باشد غرامات
 پستی آن آدم را بدهد اینست که بعقبده بنده ناخیر
 این موضوع خیلی برای حیثیت این مملکت مضر است و
 البته آقای کفیل پست و تلگراف هم که جدیداً تشریف
 آورده اند در این وزارتخانه و حقیقه يك جدیدتهای
 کاملی برای تنظیمات آن وزارتخانه میکنند خوب است

رئیس - صورت مجلس تصویب شد. آقای حاج شیخ
 بیات از وزارت پست و تلگراف راجع بغرامات پستی
 سؤال داشتند آقای کفیل برای جواب حاضرند
 حاج شیخ بیات - بنده میل داشتم مخصوصاً يك
 روز با اینکه آقایان خیلی معتقدند که مذاکرات قبل از
 دستور نائبری ندارد (ولی نمیشود گفت که بکلی هم
 اثر است) موضوع عرایضی که در کمیسیون عرایض
 میرسد و ما همه روزه مشغول قرائتش هستیم بعضی
 آقایان نمایندگان رسانده باشم ولی تا بحال فرصت نشده
 است که بتوانم بطور تفصیل عرض کنم در ظرف این
 دو ماه شصت هفتاد روزی که بنده در کمیسیون عرایض
 هستم و عرایض این بدبخت مردم و بیچاره مردم را

این قسمتها را هر طوری هست خانه بدهند و يك دسته
 مردم شاکی بدبخت را از بیچارگی بیرون بیآورند مثلاً
 فرض کنید يك ناجری است يك پولی يك سرمایه ای داشته
 این سرمایه اش را داده است با دازه پست مفقود شده
 تمام حیثیت و زندگانش از بین رفته بجواب کاغذ هم نمی
 تواند قناعت کند کاغذ برای او سرمایه نمیتواند بشود این
 است که نمی میکنم از آقای کفیل پست و تلگراف که
 این موضوع را جواب بدهند و بعد يك زنجیری بدهند
 که سبب آسایش مردم باشد

کفیل پست و تلگراف - درین موضوع بنده سابقه ای
 نداشتم و بر حسب معمول آقا يك سؤالی ننوشته بودند
 بفرستند بوزارتخانه که بنده با تمام جزئیات خودم را
 برای عرض جواب حاضر کنم فقط حالا که می
 فرمایند بطور خلاصه آنچه که در نظر هست خدمتشان
 عرض می کنم: اولاً در این سنوات اخیر
 غرامات خیلی بطور ندرت (نمی توانم عرض کنم که
 افتاده و مخصوصاً نسبت بغرامات ما مختصری در بودجه
 منظور کرده ایم و هر کس مالش مفقود شده غرامتش
 را داده ایم عرایضی که رسیده است بکمیسیون یکی دو
 فقره هم از طرف مقام ریاست مراجعه شده است راجع
 بيك مطالبانیست که از چهار پنج سال پیش ازین مردم
 دارند آن هم تقریباً مطالبانیست که فقط مربوط بقرارداد پست
 که اغلب کنتراکتورها کرده اند با دولت اینها در نتیجه
 کنتراکت با وزارتخانه مبالغی متضرر شده اند و غراماتی
 مطالبه کرده اند ازین غراماتست نه اینکه يك
 غراماتی باشد که مربوط بحمل و نقل پست باشد صورت
 جزئی از کمیسیون بودجه خواسته بودند تهیه شده و
 فرستاده شده است و جزء دیون کل هم در لایحه بودجه
 سید و شش منظور شده است امیدوارم همین قدر که
 بودجه تصویب شد بتوانیم موفق شویم باسترداد مطالبات
 رئیس - آقای موقر

موقر - عبادان امروزه دارای شصت هزار جمعیت است و چنین شهر مهمی از وسائل ارتباط تلگرافی با داخله و خارجه محروم است. بالنتیجه اهالی مجبور هستند تلگرافات خود را از سبیه واقعه در خاک بین النهرین مخیره بکنند که بضرر دولت و زحمت و خسارت اهالی تمام شده و میشود. در چند سال قبل يك رشته سیم تلگراف از عبادان بقصد اتصال بتلگرافخانه محمره تا ساحل رود خانه کارون رو روی شهر محمره کشیده شد و بواسطه نبودن اعتبار يك قسمت جزئی که عبارت از عبور دادن سیم از رودخانه کارون باشد باقی مانده در اردیبهشت هذه السنه در جزء بودجه اضافی سنه سیصد و پنچ وزارت پست و تلگراف مبلغ بیست و پنج هزار قران بعنوان اعتبار احداث کابل عبادان و محمره بتصویب مجلس مقدس رسید و از آن زمان تا بحال که متجاوز از هفت ماه میگذرد از طرف دولت يك قدم عملی در تاسیس این سیم برداشته نشده حالا بنده از آقای کفیل محترم وزارت پست و تلگراف سؤال میکنم که اولاً این تأخیر چه بوده است و ثانیاً سیم بین عبادان و محمره کی دائر خواهد شد ؟ کفیل وزارت پست و تلگراف - عرض کنم همان طوری که خودشان تذکر دادند در جزء لایحه اضافی سیصد و پنج دو هزار و پانصد تومان برای مرمت و اصلاح سیم بین عبادان و محمره در نظر گرفته شده است ، نظر باینکه این اعتبار اضافی در اردیبهشت ماه امسال (۱۳۰۶) تصویب شده بود وزارت مالیه با پرداخت آن موافقت نکرد در ثانی مراجعه کردم بکمیسیون بودجه مجدداً در کمیسیون بودجه تصویب کردند که در هذه السنه پرداخته شود لایحه آن هم حاضر شده است عن قریب بمجلس میرسد و پس از تصویب مجدد مجلس اقدام خواهد شد و محض تذکر عرض می کنم که قریب هزار و دو بیست تومان هم قبلاً راجع باین موضوع خرج شده است و دستور داده شده است که سیم کابل تهیه کنند و بمجرد تصویب آن اعتبار امیدواریم

که سیم کشی بین عبادان و محمره خانم پیدا کند رئیس - آقای نقی زاده از آقای وزیر فوائد عامه سؤالی داشتید ؟ نقی زاده - سؤال بنده در مجلس معلوم است يك مرتبه اینجا از آقای وزیر معارف آن سؤال را کردم بخود آقای وزیر هم معلوم است بهمین جهت مجدداً تکرار نمیکنم ، سؤال راجع بتعویقی بود که در اجرای يك ماده الحاقیه قانون اعتبار مخارج راه آهن که در چندین ماه پیش در مجلس تصویب شده پیش آمده است يك قسمت از آن راجع بامسال است که قبل از انقضای سال باید اجرا شود بواسطه يك قضایائی بین دو وزارتخانه روداده نگرانی پیدا شده بود که شاید تا انقضای سال قانون اجرا نشود این سؤال را بنده از وزارت معارف کردم ولی بعد متوجه شدم که در آن قانون اجرائش راجع بوزارت فوائد عامه بوده یعنی اجرای خود قانون راه آهن و مخارجش با آن وزارتخانه است لهذا سؤالی هم مدتی قبل از این بوزارت فوائد عامه فرستاده بودم غرضم از آن سؤال این بود که جوابی که میدهند باعث رفع نگرانی بشود و اطمینانی حاصل بشود که قبل از انقضای سال این ده نفر محصلینی که باید در همین امسال فرستاده بشود خواهد شد وزیر فوائد عامه - راجع به اعزام محصلین باروبا بطوری که سابقاً هم درین موضوع نماینده محترم اظهارانی فرموده بودند و از طرف وزارت جلیله معارف هم در جواب اظهار کرده بودند که بودجه ای تهیه شده است و در صد اعزام محصلین هستند و فقط بواسطه مخالفت هائی که از طرف وزارت فوائد عامه میشود در اعزام آنها هنوز موفقیت حاصل نشده است بنده خواستم عرض بکنم که در این موضوع محصلین و اعزام آنها باروبا بهترین گواه آقایان نمایندگان هستند که در کمیسیون بودجه ناظر بودجه وزارت فوائد عامه بوده اند که اولین اقدامی که از اضافات بودجه تخصیص داده شده برای خرج فرستادن محصلین است در این صورت هیچ مخالفتی

در بین نبوده است اگر راجع بوسائل فنی برای اینکه يك اشخاصی که بایستی معلومات فنی آنها را يك متخصص فنی تشخیص بدهد و بر طبق تصدیق فنی او آنها را معین کنند و بفرستند يك مذاکرانی بود (آنها در چند شب قبل در خدمت حضرت اشرف آقای رئیس الوزراء در وزارت معارف بودیم) مذاکرانی شد و ترتیب آنرا دادیم يك نظامنامه که سابقاً نوشته بودند زمیم کردیم و بر طبق آن اقدام خواهد شد که قبل از سال جدید این شاگردان اعزام شوند رئیس - آقای مهدوی سؤالی داشتند راجع بپست خراسان مهدوی - با اهمیت که تمام دنیا بتسهیل وسایل ارتباطات برای رساندن کاغذها و حمل و نقل بار میدهند بدیخانه قسمت خراسان در موضوع پست و اداره پست نمایان خیلی تأسف است. کاغذ از اینجا بلندت هشت روزه میرود و از اینجا بخراسان دوازده روزه ، بلی ما اغلب خودمان اتومبیل سوار میشویم (خود بنده) و بزینها را مصرف میکنیم ولی گمان میکنم که با درشکه هم میتوانیم در شهر برویم ، بلی در موقعی که اتومبیل هم هست در موقعی که طیاره هست نماینده آقای کفیل پست و تلگراف درین موضوع فکری کرده اند یا خیر ، بعقیده من اگر حقیقه توجیحات مخصوصی نسبت باین امر بکنند ضرری هم برای بودجه مملکت نداشته باشد برعکس اگر من بدانم که کاغذ من دو روزه بمشهد میرسد شاید هفته ای پنج تا کاغذ بنویسم ولی وقتی فهمیدم که دوازده روزه میرسد شاید هفته ای يك کاغذ بیشتر ننویسم ، چنانکه جاهای دیگر هم که این کارها را تعقیب کرده اند منافعی در نتیجه بیشتر بوده است حالا صرف نظر از اینکه اصولاً در مملکت دولت نباید از پست و تلگراف توقع نفع داشته باشد بعقیده من اگر دولت از پست و تلگراف سالی مبلغی ضرر بکند و از خزانه مصرف بکند تا بکسر پست و تلگراف داشته باشد منافع غیر مستقیم

دیگر عاید دولت خواهد شد ، طیاره ازین جا بخراسان میرود بکروزه ، بنده که نمیتوانم کاغذ قاچاق بفرستم ، پستخانه میدهم دوازده روزه میرسد پیغام هم که يك نفر مسافر فنی توانم بدمم خواستم عرض کنم درین باب فکری کرده اید پیشنهادی کرده اید خیال دارید که توجیعی در امسال یا سال دیگر بکنید یا نه ؟ کفیل وزارت پست و تلگراف - قبل از اینکه آقا توجه بدهند خود وزارتخانه متوجه این موضوع بوده و چندین مرتبه هم اعلان مناقصه داده برای اینکه این خط با اتومبیل دایر بشود و پیشنهاد هائی هم رسیده است و قریباً مذاکره خواهد شد و همینطوری که فرمودند گمان میکنم موافق میل ایشان انجام شود رئیس - پیشنهاد شده است که خبر کمیسیون راجع به مسیو هوفمان مطرح شود . قرائت میشود پیشنهاد جمعی از نمایندگان : پیشنهاد میشود در درجه اول لایحه راجع به استخدام مسیو هوفمان مطرح شود . رئیس - اجازه میفرمائید چون حاضر نیست نایب اورند آن مطلبی که دیروز مطرح بود مذاکره شود ؟ موقر اجازه میفرمائید ؟ رئیس - راجع به چیست ؟ موقر - راجع به آن لایحه است که میخواستم تقدیم کنم پیشنهاد را قبلاً تقدیم مقام ریاست کرده ام دادگر - بنده استدعا میکنم که راپورت راجع به مرخصی آقای شیروانی قرائت شود . رئیس - آقای موقر موقر - خاطر محترم آقایان نمایندگان مستحضر است که مستخدمین خوزستانی را در اثر نداشتن سابقه خدمت منفصل کرده اند. در چند جلسه قبل بعرض رسانیدم که از برای آنها میسر نبوده که تحصیل سابقه خدمت نمایند و البته از عدل و انصاف دور است که يك خوزستان

که اسروزه نصف عایدات مملکت ایران را من حیث واردات نفت و حقوق گمرکی و مالیاتهای گوناگون دیگر تأمین میکند در اثر يك قانونی که معایب آزارم مجلس مقدس شورای ملی و هم دولت و ملت تصدیق دارند اهالی آن محدود در شرکت مقدرات سیاسی مملکت محروم بمانند. البته آقایان محترم تصدیق خواهند فرمود که مأمورین محلی از نقطه نظر آشنا بودن به عادات و اخلاق مؤدبان مالیه محلی و وظائف خود را با کمال آرامی و بدون جار و جنجال به احسن وجه انجام میدهند و بالعکس مأمورین غیر محلی در پایان نداشتن اطلاع از اوضاع محلی کار هارا بجای بسیار بدی سوق میدهند خصوصاً در قسمت اعراب که حتی زبان آنها را نمیدانند و معایب این امر باندازه واضح و مبرهن است که عقیده مندم محتاج به هیچ شرح و بسطی نباشد. در نتیجه انفصال مستخدمین محلی و نبودن اشخاص مطلع در سر کار امورات اداره مالیه خوزستان مختل شده است. مثلاً پیشکار مالیه خوزستان که امریکائی است مترجم ندارد که بتواند به امورات مربوطه مراجعه و رسیدگی نماید. بدیهی است چنین وضعی میباید هر چه زودتر خانه پیدا کند. هشتمادو يك نفر از آقایان نمایندگان محترم که قصدی جز عدالت پروری نداشته با تقدیم طرح يك ماده قانونی نسبت به مستخدمین خوزستان موافقت فرموده اند و چون آقایان نمایندگان محترم قبلاً در این طرح کمال دقت را بعمل آورده و با يك عقیده پاك با قید دو فوریت نصوب آرا تقاضا نموده اند امیدوار هستم که بیش از چند دقیقه وقت مجلس را اشغال نکند و بکارهای اسروز مجلس هم سکنه وارد نیارود. علیهذا این طرح قانونی را تقدیم مقام محترم ریاست میکنم و تقاضا میکنم با موافقت نظر آقایان نمایندگان محترم مطرح بشود.

رئیس - بسیار خوب بعد از این لایحه لایحه راجع به هوفمان رسیده است مذاکره راجع به کلیات است. در کلیات مخالفی هست؟

بامداد - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید

بامداد - عرض کنم که این مسئله يك مسئله فنی و تخصصی است البته برای این که کاملاً انشاء الله موفق بشوند در عملیات فنی راجع به معادن و بالنسبه كهك بشود به راه آهن ذوب آهن و کارهای دیگر تشخیص داده اند يك نقشه بردار هم لازمست بسیار خوب در این مبحث چون بنده تخصص ندارم داخل نمیشوم. يك وزارتخانه است و آمده این تشخیص را داده ولی اصولاً از تجربیات و محسوسات که نمیشود دست برداشت تاکنون آنچه ما تجربه کرده ایم راجع باین متخصصین فنی این است که آنها آمده اند و يك پوهائی مابا آنها داده ایم يك اداراتی برای آنها تشکیل داده ایم بودجه مان را هم سنگین کرده ایم ولی يك نتیجه عملی که بقدر صد تومان ارزش داشته باشد ندیده ایم. اینها را آورده ایم. و گفته ایم متخصص فنی هستند که آنچه را که ما اطلاع نداریم به ما یاد بدهند. بالاخره بطور خلاصه اگر آدم بخواند بگوید اینها چکاره اند آنها رؤسای اداره شده اند رئیس اداره میزی برای ایشان درست کرده ایم و پیشخدمتی و مترجمی و آرشیوی و کابینه ای و بالاخره آنچه نوشته و دفتر حاضر و غایب را امضا کرده درخواستها را هم اول برج امضا کرده مذاکرانی کرده و اگر خیلی آدم خوبی بوده است يك رایورنی بطور پروژه و طرح پیشنهاد کرده است به وزارت خانه رفته است در دوسیه. مارتین را که میگویند خیلی خوب است و در فن خودش خیلی مبرز و بکانه است آنرا آوردم مدتها اینجا است دو مرتبه هم کنفرانس تجدید شد حالا میگویند امیدواریم بلکه بکار بیفتد ولی ما پول را دادیم. ن. ثمر. هسکل را آوردیم برای فلاحی در عوض اینکه این بما بفهماند که يك جریب زمین را شما چه جور بکارید که بدرد بخورد (برای اینکه او متخصص فنی بود و عملیات فلاحی را خوب میدانست) و با اینکه مثلاً او را

ببرید در مازندران که ماچه کنیم با بیا نگاه کن کائوچو در کجایش عمل میاید و بقدر ده زرع سریع هم برای ما بکار بینیم ابدأ ابدأ در این مقام بر نیامد. هسکل کی بود؟ يك رئیس اداره، يك انومبیل هم داشت صبح میآمد (اگر دانش میخواست زیرا اغلب رؤسایم که مستثنی هستند از دفتر حاضر و غایب (نوی اداره مینشست حرفها بشرا میزد و يك مراسلانی را هم امضا می کرد و ظهر میرفت خانه اش. ما برای روسای ادارات که خیلی آدم داریم! رئیس اداره که الحمد لله خیلی ها هستند که بقدر اینها بتوانند کار کنند! ما متخصص می آوریم که آن چیزی را که ما بلد نیستیم بما یاد بدهند بند محالا موقع بدست آوردم که این عریض را بکنم حالا هم عرض میکنم که باز این هوفمان را می آوریم يك اطاق یا چند اطاق برایش درست میکنیم و همانطور مثل سایرین عطف بما سبق میشود. خوب حالا که برای ما نتیجه ندارد پول دیگر ندهیم! و اگر مطمئن هستند که آن کاری که میخواهند از او ساخته است و همان فایده را بما میدهد و همان استفاده را میکنیم بسیار خوب آقای وزیر فواید عامه و رئیس الوزراء این اطمینان را بما بدهند که آدم بداند این نقشه بردار حقیقه میرود نقشه برداری میکند یعنی میرود به آن جاهائی که لازمست نقشه برداری میکند بجهت اینکه اگر او رفت و ما چیزی یاد نگرفتیم اقلًا يك یادکارهایی از او باقی بماند ممکن است رای بدیم

وزیر فواید عامه - اینکه راجع به مسیوه هسکل فرمودند عرض میکنم: البته نمیتوان قبلاً تعیین کرد که این اشخاصی که استخدام میشوند حقیقه ممکن است آنطوری که مطابق آرزو و آمال ما هست از عهده بر آیند و این موکول به عملیات آن شخص است و پس از آنکه داخل عملیات شد اگر دیدند از عهده خدمت بر نیامد باید او را عذرش را بخوانند. چنانکه بنده که آمدم پس از آنکه دیدم ما هسکل آنطوری که باید رغابت مقررات را بکنند و

آنطوریکه بایستی انجام وظیفه کند نکرده (شاید نا اندازه ای موافق مقررات اداری رفتار کرده بود) ولی آنطوری که ما قائل بودیم پیشرفت نکرده بود این بود که راپرت خدمت حضرت اشرف آقای رئیس الوزراء عرض کردم و ایشان هم موافقت کردند که کنترلات او لغو شود و لغو شد. البته ما قبلاً نمیتوانیم بدانیم آن طوریکه باید میتواند از عهده انجام خدمات بر آید یا نه و قبلاً نمیتوانیم این مسئله را متعهد شویم. ولی چون این متخصصین مخصوصاً مارتین و دکتر بونه خدماتشان خیلی رضایت بخش است و عملاً نشان داده اند که يك خدمات مفیدی خواهند کرد و از روی میل و حقیقت مشغول خدمتگذاری هستند از این نقطه نظر اطمینان داریم که این متخصص نقشه برداری هم که می آید او هم مثل سایر آلمانی ها که اینجا هستند رفتار خواهد کرد و البته اگر چنانچه کوناهی کرد هیچ مانعی نخواهد داشت که او را خارج کنیم.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

فیروز آبادی - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

فیروز آبادی - قبلاً در چند سال بنظر ما غیر مهم می آمد که يك عده را استخدام میکنیم و می آیند اینجا کارهای خودشان را میکنند در صورتیکه بعد ملتفت شدیم که اینطور نیست و چون مسئله خیلی مهم است بنده عقیده دارم که زیادتر در این موضوع صحبت بشود که در آتیه بر خلاف گذشته انشاء الله در این مملکت عمل بشود. يك عده استخدام میکنیم بیاریم اینجا مبالغ گزافی بدیم و يك اداره عریضی تأسیس کنیم و يك پول زیادی بدیم و وقتی که سؤال شود که فایده این آقای ذوب آهن چیست (خنده نمایندگان) جواب داده شود هیچ. پس چون مطلب مهم است بنده عقیده دارم که مذاکرات زیادتر بشود

رئیس - آقای یاسائی

باسائی - مدنها است مسیو مارتین و یکی دو نفر متخصص آمده اند و شما هم بدون اعتبار داده اید که اینها زودتر اعلان مناقصه بدهند کارها را شروع بکنند فقط سؤال بکنند فقط يك متخصص يك مهندس مساحی لازم دارند که بداند مقدار و اندازه آهن آن معدن چقدر است و باید چطور باشد اینها را تشخیص بدهد و تا این مهندس نیاید اینها نمیتوانند اقدام بکنند. شما نمیدانم از چه نقطه نظر مخالفت میکنید؟ مذاکرات در این باب شده است و بالاخره استخراج آهن لازمست متخصص هم استخدام شده حقوقش را هم ناحالا داده ایم متخصص شیمیست هم داریم غیر ذلک را هم آورده ایم فقط این متمم متخصص است مذاکره لازم ندارد او را لازم داریم. متخصصی که رئیس جمهوری آلمان بعنوان هدیه برای پادشاه این مملکت میفرستد او میگوید که يك متخصص دیگر لازم داریم. دیگر لازم نیست ما این قدر در این موضوع صحبت کنیم.

رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقابانیکه کافی میدانند قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است رأی گرفته میشود بشور در مواد آقابانی که شور در مواد را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده اول

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده اول - دولت مجاز است مسیو هوفمان تبعه دولت آلمان را استخدام نماید

رئیس - مخالفی ندارد؟

بامداد - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید.

بامداد - عرض کنم که بنده باز ممنونم از آقای وزیر

مخبر - میداد این مخصوصاً متخصص نقشه بردار است و این نمیتواند در مرکز وزارت فواید عامه باشد هر جا که معادن هست و آن متخصص معرفت الارض گفته بود آنجا معدن است هر جا که رفت اظهار کرد معدنی است این شخص باید برود مساحت کند و نقشه برداری کند و تحقیق کند که چه اندازه مواد معدنی در آنجا هست. استخدام این شخص طوری است که نظر آقای بامداد تأمین است و این در مرکز اداره فواید عامه نیست

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس الوزراء - يك مطالبی اینجا در موضوع شخصی بعنوان کلی گفته میشود آن مقدارش که صحیح است البته اثر خودش را میکند ولی يك مقدارش شاید اسباب یأس اشخاصی بشود که واقعاً کار های خودشان را کرده اند مثلاً ما میگوییم که این مهندس معرفت الارض که آمده است اینجا چکار کرده است؟ ما که ندیده ایم البته آن کار هایی که او کرده است در این اطاق که میشود دید! مثلاً ما اعتقاد داشتیم که دیگر در دنیا معدنی بهتر از معدن ناهید پیدا نمیشود این آمده است رفته است و دیده است مصرف ندارد ما اعتقاد داشتیم که معدن پشت کوه بی بی شهر بانو طرف حضرت عبدالعظیم هشت خیلی خوب است ولی این آمده است و رفته است دیده که مصرف ندارد و بالاخره رفته و گشته باین سمنان و دامغان آن معدنی که بکار بخورد پیدا کرده از معرفت الارض ما این را میخواستیم ما نمیخواستیم او بیاید توی این اطاق يك چیز هایی را بمانشان بدهد باید برود در صحرا ها و کوه ها معادنی را پیدا کند آن آدم هم رفته است و زحمت کشیده است و کار خودش را کرده حالا بنده برای اینکه زیاد وقت آقایان تلف نشود عرض میکنم که این آدم همدان رفته است، قراچین رفته است، زنجان رفته است و سایر جاها رفته است قراچین رفته است تمام اینها را دیده است راپرنها

را آورده است تحقیقات کرده است جدیت کرده است همینطور مارتین و دیگران که هستند. حالا شاید يك کسی برای يك زمینبانی در فلاحی آنطوری که باید اقداماتی نکرده باشد آن هم همه اش تقصیر متخصص نیست جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود به ماده اول آقابانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده دوم - مدت استخدام مسیو هوفمان از تاریخ حرکت از برلن بیش از سه سال نخواهد بود

رئیس - آقای احتشامزاده

احتشامزاده - موافقم.

رئیس - مخالفی ندارد؟ (گفته شد خیر) رأی گرفته میشود بماده دوم آقابانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده سوم - مسیو هوفمان برای تصدی عملیات نقشه برداری و مساحی نواحی معدن و بازدید مقدار معدنی معادن مختلفه استخدام میشود.

رئیس - آقای فرمند

فرمند - بنده در کلیات نانی عرض دارم در اینجاده عرضی ندارم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - عرضی ندارم.

رئیس - مخالفی ندارد؟

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم این معنی ندارد!

رئیس - بفرمائید.

آقا سید بعقوب - بنده در کمیسیون بودجه هستم ولی حقیقتاً خجالت میکشم برای اینکه این عبارت يك چوری خوانده شد که من نفهمیدم این چیست چون لایحه پیشم نیست. معادن چی بود این برای چه چیز است به درست عبارت را نتواندم یا نمیدانم يك چیزی را يك وقتی در دستور میگذارید که آدم مراجعه نکرده خبر ندارد از آنطرف هم میخواهد موافقت کند با يك چیزهایی که نمیداند مقصود چیست این بد است

مخبر - بنده ماده سوم را میخوانم خود آقای آقا سید بعقوب هم در کمیسیون تشریف داشتند و وظیفه هوفهان را میدانند که برای چکار استخدام میشود ماده سوم. مسیو هوفهان برای تصدی عملیات نقشه برداری و مساحی نواحی معدنی و باز دید مقدار معدن معادن مختلفه استخدام میشود.

رئیس - در اصل مطلب که اعتراضی نیست؟ (گفته شد خبر) رأی گرفته میشود باین ماده آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده چهارم (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده چهارم - حقوق سالیانه و کلیه مسائل مالی مسیو هوفهان بقرار ذیل است.

ا - حقوق سالیانه مسیو هوفهان سه هزار و شصت تومان است.

ب - مبلغ هشتصد تومان جهت مخارج ذهاب و ایاب از برلن طهران و از طهران به برلن. مسیو هوفهان تأدیه خواهد شد.

مخبر - ششصد تومان است

آقا سید بعقوب - در لایحه که هشتصد تومان است رئیس - صحیحش ششصد تومان است در طبع هشتصد تومان نوشته شده.

(بقیه ماده چهارم بشرح ذیل خوانده شد) ج - ماهی چهل تومان جهت کرایه خانه مسیو هوفهان داده میشود.

رئیس - آقای احتشامزاده

احتشامزاده - موافقم.

رئیس - آقای آقا سید بعقوب

آقا سید بعقوب - بنده نظر مخالفم در اینجا این است که این آقای رئیس الوزراء در اینجا پشت زبون میفرمایند که ما متخصص میاوریم برای اینکه برود پشت کومه (آقای رئیس الوزراء توجه بفرمائید) ما متخصص میاوریم که کارش در اینجا معلوم شود شما مسؤول مجلس شورای ملی هستید ا بنده چه میدانم این متخصص که آورده اید چه کرده است ما میخواهیم کارشرا اینجا بفهمیم اگر ما اینجا نفهمیم پس کی میخواهید بفهمد! ما وکیل هستیم باید اطلاع پیدا کنیم ا پس کی باید اطلاع پیدا کند! چون شما مسؤول مجلس هستید برای خاطر این تذکر دادم که مستحضر بشوید قانون اساسی رساله عملی شما است شما مسؤول کی هستید! مگر مملکت مشروطه نیست! این راجع باین مسئله. ابا راجع به مسئله حقوق که این جا معین شده است نوشته است حقوق سالیانه سه هزار و ششصد تومان ماهیانه می شود سیصد تومان...

مدرس - کم است؟

آقا سید بعقوب - خیر آقا بنده که وکیل وارو نیستم که زیاد تر پیشنهاد کنم. بنده همین را هم مخالف هستم برای اینکه در کمیسیون بودجه هم صحبت کردیم این شخص آن اندازه مهندس عالیقدر نیست. ما همیشه مراعات مراتب فضلی و علمی را در متخصصین کرده ایم مثلاً ما درین يك شخص متخصص عالی است مراتب و امتیازات او را ملاحظه کرده ایم و همانطوری که آقای روحی يك روزی در اینجا به بنده اعتراض کردند (که بنده اعتراضات ایشان را بجا میدانم) ما نظر بر مراتب

فضلی و کالی که ایشان داشتند و چه قدر گرانها هستند ما دفاع کردیم ولی این شخص که اینطور نیست! عرض من این است که ما طوری نیستیم که بیعی بکنیم و هر کس از بیگانه ها بیاید در ما آزر بکند. بنده که غیرتسم این شخص بنا بر تحقیقی که کرده ام يك مهندس عالی مقامی است. این است که بنده پیشنهاد میکنم ماهی دوست و پنجاه تومان باز بدهند تقدیم مقام ریاست هم میکنم.

مخبر - در موضوع این پیشنهادی که راجع به حقوق آقای آقا سید بعقوب فرمودند عرض میکنم این را قرارداد گذارده اند با این شخص. و البته تصدیق میفرمائید برای این که از آلمان بیاید این قدر لازم بود و حالا هم راضی شده و این هم کارش يك کار فوق العاده است و تصدیق بفرمائید اگر می خواستیم از امریکا بیاوریم هفتصد و پنجاه تومان کمتر نگرفت بنا بر این خوبست همین را که کمیسیون تصویب کرده موافقت فرمایند و کمیسیون هم پیشنهاد را قبول نمیکند

رئیس - دیگر مخالفی نیست؟ (خیر) رأی میکنیم

ماده چهارم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده پنجم

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده پنجم دولت مکلف است سایر شرایط و مقررات استخدام مسیو هوفهان را در حدود قانون استخدام مستخدمین خارجه مصوب ۲۳ عرقب ۱۳۰۱ تعیین نماید.

رئیس - مخالفی ندارد؟

باسائی - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید

باسائی - مخالفت بنده در اینجا از نقطه نظر استخدام مسیو هوفهان نیست ولی اساساً این فکر برای ما مدنی است پیدا شده که مستخدمین خارجی را که ما استخدام

میکنیم لغو کننرات آنها هم با خود ما باشد این يك فکری است که نااندازه پیدا شده برای نوبت اول اینجا عرض میکنم ما بایک توضیحات و استدلالانی که دولت وقت به مجلس شورای ملی میدهد این مستخدمین خارجی را ما میائیم برای مدت معینی استخدام می کنیم استخدام میشوند می آیند در سرکارها در وسط کار کننراتشان لغو میشود يك مخارج بیوده برای آنها میشود بدون اینکه يك استفاده از آنها بشود بنده در این قسمت راجع به هوفهان اصراری ندارم ولی خواستم تذکر بدهم که دولت خارجی هارا که استخدام میکند متذکر بشود که يك ماده هم باید در کننرات باشد که لغو کننرات باید بتصویب و اجازه مجلس باشد.

رئیس - رای گرفته میشود بماده پنج آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقای فرمند در کلیات فرمایشی دارید بفرمائید

فرمند - بنده نظرم را میخواستم در کلیات اول عرض کنم که نوبت به بنده رسید. عرض بنده در سر اصل قضیه استخراج معدن و ذوب آهن است از نقطه نظر اقتصادی و تجاری. آنطوری که ما می بینیم هی متخصص استخدام میشود و کننرات آنها به مجلس می آید بطوریکه بنده در شور استخدام مسیو مارتن عرض کردم این عملی که دولت برای ما میکند باین ترتیب آهنی که بری ما بیرون خواهد آورد گرانتر از آهنی خواهد بود که از دول همجوار به مملکت ما وارد میشود و بالاخره باین آهن نمیتواند رقابت کند با آن آهنی که از خارجه می آید. برای چه؟ برای اینکه هر وقت دولت بخواید يك عملیات استخراجی و غیره بکنند برایش گران تمام میشود چه در راه های شوسه دولت امتحان کرده است که حلی گران برایش تمام میشود. نه در مملکت ما اینجور است بلکه در تمام ممالک دنیا هرکاري را که دولت میخواهد

است بکنند گران تمام شده ..

باسالی - مایه اش مفت است ، کرابه اش هم مفت است

فرمند - اجازه بدهید بنده عرض کنم بعد جواب بدهید . بنده این نظر را مکرر عرض کرده ام هم در مسئله راه آهن هم در مسئله ذوب آهن . بنده معتقدم که این عمل استخراج و ذوب آهن باید بیک کپان داده شود بک شرکت خارجی و داخلی تشکیل بدهند که آن کپان این عمل را بکنند آنوقت دولت دو میلیون سه میلیون از اسهامش را بخرد و در ممالک خارجه و دولتهای اروپائی هم وقتی بخواهند اینطور کارها را بکنند به شرکتهای اقتصادی رجوع میکنند . خزانه ها بک اسهای از آن شرکتها میخرند مثل انگلستان که از شرکت نفت جنوب در موقعی که مقتضی میدانسته اسهام خریدند . این متخصصینی که ما می آوریم ما دیگر درکار آنها اظهار نظر نمی توانیم بکنیم . متخصص عالی که آوردم او میگوید بدست نفر دیگر من می خواهم وقتی گفت باید برای او بیاوریم . همین متخصص نقشه کش فردا برای ذوب آهن خواهد گفت که پنجاه نفر از آلمان باید بیاورند و همه هم البته متخصص درجه اول نخواهد بود سرکار و غیره میباشد اینها اسباب معطلی خواهد بود که مجلس شورای ملی و هیئت وزراء باید معطل بشوند که این مستخدم چطور شد و آن یکی چطور شد الان اداره راه آهن ما برای ده پانزده ناسرکار و غیره کارش معطل مانده و بموقع رسیده است اینرا آقای رئیس الوزراء و آقای وزیر فوائد عامه میدانند این کار را باید بک کپان بکنند نظر اصلی بنده هم این بود و مکرر عرض کرده ام باز هم عرض خواهم کرد و خیلی هم خوشوقت میشوم که آقایان و کلا و وزراء در این خصوص فکر بکنند که این ذوب آهن ما باید جنبه اقتصادی و جنبه تجارنی داشته باشد که منفعت بکند یعنی بتواند آهنی که دولت ایران استخراج میکند رقابت بکند با آهنی که

از روسیه و نقاط دیگر می آید اگر نتواند رقابت کند بالاخره بک عملی خواهد شد که باید بخوابد این بدآور کلی اصلی بود که مکرر عرض کردم این بک نکته است که مجلس و دولت باید بآن اهمیت بدهند و این مسئله را تحت مطالعه بیاورند . ما آهن را برای خاصیت آهنی آن که استخراج نمیکنیم ! ما آهن را برای این استخراج میکنیم که آهن از خارجه نخریم در صورتیکه بالاخره آهن آنها ارزان تر وارد شود و ما نمیتوانیم آهن خودمانرا استعمال کنیم و مردم هم که از راه وطن پرستی نمی آیند آهن ایرانرا گران بخرند و آهن روسیه را بخرند چنانکه ما هم لباس وطن را نمیخریم و لباس خارجی را میخریم در این صورت باید فکر کرد که این چهار پنج میلیون را که ما خرج میکنیم در آتیه فایده داشته باشد و باید در این کار فکر بشود از همین متخصص آلمان ممکن است مشاوره بشود خودشان راه حل پیدا بکنند و بالاخره مثل کارخانه قند سازی نشود که چون مطالعه کامل نکرده بودند آوردند . بنفایده مانده الان سی و پنج سال است کارخانه قند شها در بیخ کورستان در سه فرسخی پایتخت ایران بیکار افتاده است این کارها را باید از اول با مطالعه کرد اگر بی مطالعه باشد آخر میخوابد این عرابضی بود که میخواستیم عرض آقایان برسانم

رئیس - آقای حاج آقارضا رفیع

رفیع - دوره پنجم اغلب آقایان نمایندگان که تشریف داشتند میدانند برمیخوردم در کوچه و بازارها به بعضی اشخاص میگفتند چرا فلان کار را نمیکنید ؟ چرا این ترتیب نمیکنید ؟ حرف خیلی خوب میزدند و ما آرزو داشتیم که اینها بیابند در مجلس شورای ملی و بالاخره ببینیم اینها چه میشود و چه میکنند که آن عملی که آنها میکنند ما یاد بگیریم و بدانیم چکار بکنیم صحبت غیر از عمل است . اینجا مسئله منحصر است . صحبت را البته در مجلس در موقع صحبت کردن خوب

میکنند و اما در موقع عمل بک طور دیگر عمل میکنند اولاً اینجا آهن ذوب کنی مطرح نیست و لایحه اش هم مطرح نیست و کپان هم نمیشود تشکیل داد که آقایان میگویند برویم کپان تشکیل بدهیم ببینیم کجا آهن دارد استخراج کنیم بک اشخاص معینی هم که متخصص باشند اینجا نیستند مثلاً اگر ما تمام نچار و ایزانها را جمع بکنیم بک نفر متخصص در بین آنها پیدا نمیشود اربابها همه اشخاص خوب صحیح العمل هستند (اما اثبات شیمیائی ما عدا نمیکند) ولی متخصص نیستند من هم باشما همکارم . اما دادای که علم نداریم محتاج به متخصص هستیم . و وقتی که فرستادیم بک کسی را از بیرون آوردیم باید هرچه میگوید گوش بدهیم تا به مقصود خودمان نائل بشویم ..

فرمند - بنده هم که همین را گفتم .

رفیع - ده دفعه پیشنهاد میکنیم بیست دفعه پیشنهاد میکنیم بالاخره می خرج میکنیم پولها بمان تلف میشود و مثل این آقایان که اسم بردید و بنده نمیخواهم اسم ببرم میشوند بالاخره وزارت فوائد عامه ما بک ترتیب صحیحی راه نبرفت و آقای رئیس الوزراء کارهای زیادی داشتند نمی توانستند برسند آنجا خراب بود مجبور شدیم تقاضا کنیم بک نفر وزیر فعالی بفرستند آنجا بعد رفتند دیدند آقای هسل کار نمیکند خوب چه باید بکنند ؟ باید عذرش را بخواهند راجع به کمترتات هم عرض میکنم خوب وزراء نماینده هستند از طرف مجلس باید بروند آنجا بنشینند ببینند آنها خوب کار میکنند اگر خوب کار کرده باشد تشویقش کنند و اگر بدکار کرد بلندش بکنند بیرونش بکنند مربوط باین موضوع نیست که بالاخره ما داخل در این مذاکرات بشویم این هائی که ما از بیرون آورده ایم اینجا برای چه آورده ایم ؟ او امروز میگوید که ما بک همچو آدمی را لازم نداریم چون مذاکرات راجع بخارجی است باید بک زاکتی و بایک محبت و الفتی رفتار کرد مستخدمی را که می خواهیم بیاوریم اینجا کار بکنند از اول که بیاید بخش داد که

تو نمیتوان کار کنی ! آخر هم که رأی میدهیم حالا چرا بترتیب غیر صحیحی گفته شود ! رفیق محترم من آقای آقا سید یعقوب بک فرمایشی راجع به رئیس محترم دولت گفتند که خودشان جواب نفرمودند و بنده بیشتر میل دارم جواب عرض کنم ...

آقا سید یعقوب - شما هیئت وزراء هستید ؟

رفیع - بنده با شما رفیق هستم و هم مسلکم . رئیس الوزراء در اینجا گفتند که عملیات متخصص را باید رفت بیرون دید . هیچوقت نگفتند که نباید بعرض نمایندگان رسانید . البته در مملکت مشروطه تمام مسائل باید بعرض نمایندگان برسد اما اگر بک متخصصی فلاحت کرده این را نمیشود توی اطاق مجلس آورد ، باید رفت در کرج و دید که چطور زراعت کرده است . و مقصود ایشان این بود که این اشخاص در بیرون بک کار هائی کرده اند البته تشریف فرما بشوید بیرون خواهید دید که خوب عمل کرده و بالاخره ما که همیشه طرف مهر و محبت شما هستیم (یعنی آقایان میگویند) از آنها هم راضی هستیم وقتی مراضی هستیم شما هم بالاخره راضی هستید آقا فرمودند که ما لباس وطنی را میپوشیم خوب باید بیپوشیم این را ما خودمان بد میکنیم بنده عرض میکنم بک قانون که از مجلس گذشته است باید آرا احترام کنیم بالاخره ما لباس وطنی نپوشیم این دلیل میشود که ما به این لایحه رای ندهیم . برای اینکه ما لباس وطنی نمی خواهیم بیپوشیم باید به این لایحه رأی ندهیم ! ؟ بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود به این مواد با اوراق تأمل بفرمائید بک پیشنهادی آقای فیروز آبادی فرموده اند ولی کپان نمیدم در این کمترتات مورد داشته باشد زوار - اعلان رأی داده شد

رئیس - هنوز که رأی نگرفته اند . پیشنهاد آقای فیروز آبادی

(بنحو آن خوانده شد)

بهنوان ماده الحاقیه بنده پیشنهاد ماده ذیل را میکنم :
هر وزیری که يك نفر یا چند نفر متخصص در
وزارتخانه ایشان مشغول عمل میباشد هر يك ماه بالااقل
سه ماه بکمرتبه مختصری از عملیات و نتایج عملیات آنها
را توسط دو روزنامه رسمی اشاعه بدهند .

رئیس - این پیشنهاد يك چیز کلی است که گمان
نمیکم اینجا مورد داشته باشد . آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - اولاً چون بنده عقیده ام این است
که اگر ممکن بشود در تمام کنترات های خارجی این مطلب
را قید کنیم که بعد از دو سال بکمرتبه خبر نشویم
و به بینیم که آقا رفته است و نتیجه ازش نبرده ایم
ملت باید سه ماه سه ماه باید بداند کسانی را که سه

هزار تومان پنجهزار تومان خرج آنها کرده است چه
کرده اند اگر نتیجه صحیح است که فبها و اگر ملت
دید که این متخصص فائده ندارد به دولت تذکر بدهد
و خواهش بکند که اینها که آمده اند در این مملکت

باید از آنها نتیجه بگیریم . بارها خود بنده که رفتم
با بعضی از آنها مذاکره کردم که این مدتی که شما
اینجا بوده اید چه کار کرده اید بعضی از آنها میگویند
دولت شما نخواستہ است که از ما استفاده کند تقصیر ما

چيست این طور جواب میدهند پس حالا که اینطور است
بنده پیشنهاد کردم که دولت متکلف باشد که هر سه ماه سه ماه
بگوید که این متخصص معرفت الارض که مثلاً آمده
است چه کار کرده است از این جا رفته است به کجا

و کجا چه معدنی را پیدا کرده است که اقلام مردم بدانند
که آن کارها را کرده است و آنها هم بدانند که باید کار
کنند و الا اگر بنا شد که يك اداره و دستکاهی فقط
برای اینها فراهم کنیم و اینها بروند در اداره شان و ظهر
هم باشند و بروند و وقتی هم کنترانشان سر آمد بروند
پی کارشان و بعد معلوم شود که از وجود آنها هیچ
فایده نبرده ایم اینک نتیجه ندارد . بنده این پیشنهاد
را به این نظر عرض کردم که آقایان ملاحظه کنند که

اگر ماده خون است موافقت فرمایند
مخبر - این ماده بعقیده بنده عملی نیست هر متخصص
که در يك وزارتخانه هست اگر هر نماینده بخواند
اطلاعی از عملیات او پیدا کند از وزیر سؤال میکند
رئیس - رأی میکنیم آقایانیکه این پیشنهاد را قابل
توجه میدانند قیام فرمایند .

(معدودی قیام نمودند)
رئیس - قابل توجه نشد . رأی گرفته میشود به
این لایحه یا اوراق آقایانیکه تصویب میکنند اوراق
سفید میدهند

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده هفتاد و سه ورقه
سفید شماره شد)
رئیس - عده حاضر ۹۳ با ۷۳ رأی تصویب شد

اسامی رأی دهندگان
آقایان : محمود رضا - احتشامزاده - دادگر - افشار -
دکتر سنک - ملک مدنی - نوبخت - زوار - امامی خوئی
اعتبار - حاج آقا حسین زنجانی - مفتی - عبادی - سید
یعقوب - مدرس - بهبهانی - نقه الاسلام بروجردی -
شیخ الاسلام ملایری - نقه الاسلامی - فرمند - عباس
میرزا فرمانفرمایان - فومنی - موقر - امیر حسینخان
ایلیخان - مسعود - مهدوی - رفیع - عراقی - افسر -
جلالی - سید حسین آقایان - سهراب خان ساکنیان
محمد ولی میرزا - حاج شیخ عبدالرحمن صالحی - میرزا
عبدالله خان وثوق - اسفندیاری - شریعت زاده - یاسائی
خواجوی - حیدری - دهنمائی - محمد آخوند - بحی
خان زنگنه - ضیاء - فهیمی - پالیزی - پور تیمور - دکتر
طاهری - دولتشاهی - فرمند - میرزا عبدالحسین -
محمد تقی خان اسعد - ارباب کیخسرو - دکتر رفیع خان
امین - امام جمعه امر - دیوان بیگی - اسکندری -
سلطان محمد خان عامری - کازرولی - لیقوالی - مقدم
مولوی - عدل - ابراهیمی - میر ممتاز - نقی زاده -

نگهبان - نجومی - دکتر لقمان - سید کاظم بزدي - وزیری
طلباطبائی دیبا

بعضی از نمایندگان - تنفس
دادگر - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید
دادگر - عرض کنم که . يك ربع بظهر مانده و
بالاخره مجلس هم معهود است در حدود نیمساعت بعد
از ظهر ختم می شود و تنفس هم بیش از این اندازه وقت
لازم دارد و طول خواهد کشید . استدعا میکنم که اگر
کاری باشد مجلس را امتداد دهیم و یککمرتبه جلسه
ختم شود .

رئیس - يك طرحی آقای موقر تقدیم کرده اند قرار
بود مطرح شود ولی پیشنهاد شده است که قانون
بلدیه مطرح شود .
وزیر معارف - يك لایحه مدنی است از طرف دولت
تقدیم مجلس شده است راجع به مصارفی باید از محل
سرفه جوئیها و اضافات سنه ۱۳۰۵ بشود و خبرش هم
گویا از طرف کمیسیون بودجه تقدیم مجلس شده است .
در آن لایحه سه فقره است که مربوط به وزارت معارف
است يك فقره دوازده هزار تومان است برای تهیه لابراتوار های
مدارس متوسطه ایالات و ولایات یکفقره دو هزار تومان
است برای خرید ماشین آلات مدرسه صنعتی و يك فقره دیگر هم
دو هزار تومان است که برای لابراتوار مدرسه طب است
و هر سه را تصدیق میفرمائید که خیلی ضرورت دارد
و اگر امروز مجلس يك فقره اش را تصویب کند نازه
اگر ما موفق شویم شاید چندین ماه طول خواهد کشید
که این اسبابها حاضر شود و مخصوصاً مدرسه صنعتی
احتیاج شدید به خرید این ماشین آلات دارد . حالابنده
استدعا میکنم که در جلسه امروزه یا جلسه آتی جزء
دستور شود و تکلیف آن معلوم شود

رئیس - آقای عراقی
عراقی - عرض کنم این لایحه اقلامی دارد

بعضی اقلامش بعضی آقایان نمایندگان موافقت
و در بعضی اقلامش مخالفند نمیخواهند رای بدهند چون
اینطور است خوب است اقلام آن تجزیه شود و راجع
به اعتبار خرید سفارت افغانستان هم در جلسه گذشته
این موضوع پیش آمد و بعد در تنفس يك خبر نازه
تهیه شد و به مجلس آمد و تصویب شد این لایحه بعضی
اقلام دارد که بعضی آقایان مخالفند پس بنده عقیده ام
این است که این لایحه تجزیه شود و نمیشود با اینطور
وارد بحث آن شد و تمام لایحه را اگر مطرح کنیم
نسبت به اقلامش اشکال میشود والا هر يك از اقلامش
را که دولت بخواهد بیاورد در کمیسیون و تجزیه کند
و راجع به آن يك قلم حرف بزنیم

رئیس - این قلم هائی که آقای وزیر معارف تقاضا
نمودند میخواهید بماند برای جلسه آتی ؟
(نمایندگان صحیح است)
وزیر معارف - بنده هم استدعا میکنم که جزء دستور
جلسه آتی بشود و در آن موقع هم تکلیف تفکیک آن معلوم
شود و این قسمت را هم از طرف دولت عرض میکنم که
تمام اقلام این لایحه باید مطرح شود و تکلیفش در مجلس معلوم شود و
اقلامی را که بنده تذکر دادم از نقطه نظر اختصاص و ارتباط آن
با وزارت معارف بود

رئیس - کلیه لایحه جزء دستور جلسه سه شنبه
میشود و تکلیف آن معلوم میشود . راجع به طرحی که
آقای موقر پیشنهاد کردند مذاکره میشود
ضیاء - اجازه میفرمائید ؟
رئیس - بفرمائید .

ضیاء - بنده عرض میکنم که راجع به لایحه خرج
تحصیل اولاد دکتر اسمعیل خسان مرزبان فقط يك رأی
باقی مانده است خوب است آقایان موافقت بفرمایند که
آن لایحه تمام شود .

رئیس - آقای دادگر
رئیس - آقای عراقی

عراقی - عرض کنم این لایحه اقلامی دارد

دادگر - رأیی را که آقای ضیاء فرمودند گمان میکنم جالا نشود گرفت چون عده برای رأی کافی نیست طرح آقای موقر مطرح میشود تا عده برای رأی کافی شود رئیس - آنها رأی میخواهد.

بعضی از نمایندگان - لایحه بلدییه مطرح شود.

رئیس - لایحه بلدییه از ماده ۳۹ مطرح است. ماده ۳۹ قرائت میشود.

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده ۳۹ - لوائح پیشنهادی انجمن بلدی که باید به مجلس شورای ملی تقدیم گردد بوسیله وزارت داخله خواهد بود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد ؟

(گفته شد خیر)

رئیس - چون عده برای رأی کافی نیست رأی را میگذاریم برای بعد. ماده چهل

(اینطور خوانده شد)

ماده ۴۰ - ریاست عالی حوزه بلدی بارئیس انجمن است انتصاب او در پایتخت و کرسیهای ایالت به پیشنهاد وزارت داخله و فرمان همایولی و در سایر حوزه های بلدییه بحکم وزارت داخله خواهد بود

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - بنده هیچ ملتفت نشدم که کمیسیون در این ماده بلدییه را چه فرض کرده است ریاست انجمن در پایتخت و مراکز ایالات و ولایات با دولت و شخص پادشاه است در صورتی که انجمن بلدی یک حوزه ملی است که افراد و مردم آنها را انتخاب میکنند و رئیس آنها هم از میان خودشان انتخاب میکنند دیگر فرمان همایولی و تصویب وزارت داخله لازم ندارد

پس باید هر وقت که برای مجلس هم رئیس انتخاب میکنند با يك قیودی باشد. اصلاً بنده این ماده را بکلی مخالف روح قانون میدانم رئیس - آقای ضیاء

ضیاء - موقعی که این ماده در کمیسیون مطرح بود بنده نظر دارم که آقای فهیمی راجع به این قسمت نظریات وسیعاً داشتند و نظریه ایشان در چند جلسه مورد توافق نظر واقع شد ولی بالاخره در يك جلسه با حضور خود ایشان اینطور تصمیم گرفته شد که برای رئیس انجمن بلدییه يك شورای قائل بشویم که لازم بود رعایت این قسمت بشود و کمیسیون در آن موقع در مقابل يك محظور شدید واقع شده بود به مناسبت اینکه ریاست انجمن بلدی موافق قانون قدیم حق داشت که رئیس اداره بلدییه بشود و يك اشکالی پیش می آمد که اغلب رؤسای انجمن بلدی آنطوریکه باید اطلاعات راجع به اداره کردن امور بلدی نداشتند و این مطلب هم بجای خودش درست معلوم است که ادارات بلدییه وقتی که خوب عمل کنند و رؤسای بلدییه هم خوب آشنائی بوظایف خودشان داشته باشند يك قسمت کلی از حوائج بلدی شهرها رفع خواهد شد الا مرکز مملکت و نمایندگان ایالات و ولایات در برابر يك توقعات و تقاضاها و حوائج شدید در مقابل اهالی شهر خودشان واقع شده اند و علت آن این است که رئیس اداره های بلدییه آن طوری که باید اطلاعات کافی و وافی برای اداره کردن ندارند چون کمیسیون در برابر این محظور بود این طور در نظر گرفته شد که همان طور که گفتیم بلدییه يك مؤسسه ملی است و رئیس انجمن بلدی رئیس شهر و رئیس عالی شهر است و آن وقت برای اداره کردن امور بلدی موافق ماده ۴۱ که بعرض آقایان میرسد يك شخصی بنام مدیر یا بنام معاون که اطلاعات اداری داشته باشد انتخاب کنند حالا آن شخص را وزارت داخله به انجمن معرفی کند یا اینکه انجمن به

وزارت داخله معرفی کند بسته بنظر نمایندگان است اما برای اینکه این حق از شهرها گرفته نشود یعنی حق اینکه رئیس بلدییه باشد راه حلی که بنظر نمایندگان آمد در يك جلسه با حضور آقای فهیمی این طور مسئله حل شد که ریاست عالییه بر رئیس انجمن داده شود و مدیر اداره يك کسی باشد اطلاعات اداری داشته باشد

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - اصولاً انجمنهای بلدی بایستی به تمام معنی استقلال داشته باشند، بنده نمی فهمم اینکه يك قسمت کار با آنها باشد و يك قسمت را بفرستند به جای دیگر این چه فلسفه خواهد داشت؟ آقا فرمودند که رؤسای انجمنهای بلدی ولایات آنطوریکه باید و شاید اطلاعات کافی ندارند یعنی چه؟ یعنی چنانچه این کار را به وزارت داخله ارجاع کنیم و وزارت داخله نظارت کند همین که وزارت داخله تصویب کرد و تصدیق کرد او نخص پیدا میکند؟ حالا بیائید این عقیده را در معرض عمل بگذارید، وزارت داخله يك نفر از دارندگان سابقه خدمت را معرفی میکند که برود رئیس بلدییه فلان شهر بشود. این شخص تازه وقتی که وارد محل میشود تازه حس میکند که بيك جائی رسیده است که همه چیزش بنظرش غریب است. تازه اطلاعات این آدم در خود مرکز هم بقدر اطلاعات يك شخص عادی است و در يك مدرسه رفته است که علوم را که راجع به بلدییه است فرا گرفته باشد و نخص پیدا کرده باشد، بنده به آقا اطمینان میدهم که همه سروته يك کرباس هستند فقط چیزی که هست آن کسی که در محل است هم علاقه اش بیشتر است و هم اطلاعاتش بیشتر است (نمایندگان - صحیح است) هم احتیاجات شهر را بهتر میداند این يك قسمت. قسمت دیگر اینکه این پولهایی را که از مردم میگیرند صرف احتیاجات خود اهالی بکنند خرج حقوق دادن به اشخاص يك رئیس انجمن کافی است ریاست بلدییه هم با او است و رؤسای شعبی هم اگر مقتضی باشد انتخاب خواهند کرد و الا مثل سایر شهرهای کوچک يك نفر را معین

میکند که همه کارها را انجام دهد و حق المقدور سعی میکنند که دایره را وسیع نکنند و اسباب زحمت برای مردم ایجاد نکنند و البته این بهتر است

احتشام زاده (مخبر کمیسیون داخله) - خاطر نماینده محترم را متوجه میکنم به این موضوع که يك مسئله کارهای اداری بلدییه است و يك قسمت راجع به کارهای انجمن بلدی است، در قسمت کارهای اداری در ماده بعد تکلیف را معلوم کرده است البته آن جا صحبت خواهیم کرد و تکلیف را معلوم خواهیم کرد این جا ما میخواهیم صحبت در رئیس انجمن بکنیم و ما خواستیم که بیشتر اهمیت بدهیم به رئیس انجمن و همانطور که در تمام شهرهای عالم معمول است يك اهمیت تشریفاتی به رئیس انجمن بلدییه بدهیم این بود که ما آمدیم این قید را کردیم که ریاست عالی حوزه بلدی (مقصود از ریاست عالی نمایندگی دولت نیست ریاست عالی ایالتی يك کار مخصوصی است که متعلق است به حکام و در هر ولایتی يك نفر نماینده عالی دولت است) بارئیس انجمن حوزه بلدییه است و حوزه شهر و ریاست عالی حوزه شهر با يك کسی است که از طرف انجمن بلدی به ریاست انجمن انتخاب میشود و ما از نقطه نظر اینکه این کار را بیشتر اهمیت بدهیم و او را نماینده شهر بکنیم ..

بکنفر از نمایندگان - او رئیس هست

مخبر - و در حقیقت خواستیم يك تشریفاتی برای او معین کنیم و او را اهمیت بدهیم و رسمیت بدهیم این بود که ریاست عالییه شهر را به رئیس انجمن دادیم و برای تکمیل تشریفات گفته ایم که با فرمان همایولی تصویب شود و در شهرهای کوچک با تصویب وزارت داخله باشد حالاً بسته است بنظر آقایان نمایندگان که هر طور صلاح بدانند تصویب کنند

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

بعضی دیگر - کافی نیست

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعتزاده - بنده از توضیحات نمایندگان محترم آقای ضیاء و آقای کازرون بك منطوق صحیحی نتوانسم اتخاذ کنم ، در هر صورت بك اعتراضی آقای فهیمی فرمودند که خیلی بجا و خیلی موقع است گفتند که این مؤسسه بك مؤسسه ایست شوروی نمایندگان را ملت انتخاب میکنند دلیلی ندارد که فرمائش را دولت بدهد ، این مسئله محل اعتراض است که هست سهل است بلکه غلط است و این ترتیب بنظر بنده هیچ مناسبتی ندارد و باید ماده اصلاح شود .

بعضی از نمایندگان - اصلاً این ماده باید حذف شود

مذاکرات کافی است

رئیس - مذاکرات کافی است ؟

(گفتند بلی)

رئیس - پیشنهاد قرائت میشود پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده چهارم را این نوع پیشنهاد میکنم

رئیس انجمن بلدی به انتخاب خود انجمن است

مداخله دولت در آن ممنوع است

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده از بیانات آقای ضیاء الواعظین

حقیقه بدین لرزید چون که يك شخصی که سابقه آزادبخواهی

دارد این حرف را نباید بزند رئیس انجمن بلدی بر حسب

میل اعضاء آن انتخاب می شود وزارت داخله چه کار

دارد ؟ فرمان همایونی برای چه میخواهد ؟ فرمان همایونی

برای وزراء است در وزارتخانه ها این انجمنی است که

مردم شهر جمع میشوند و نمایندگان که طرف میلشان

است انتخاب میکنند در این کار کسی را نباید دخالت

بدهیم و هیچ ملاحظه نباید کرد خود ملت انجمنشان

را انتخاب و انجمن هم رئیس خودشان را انتخاب میکند

در این کار مداخله دولت هیچ صحیح نیست .

مخبر - نماینده محترم اگر توجه میفرمودند به مفاد

ماده تصدیق میفرمودند که کمیسیون هم مداخله برای تعیین رئیس انجمن برای دولت معین نکرده است و معین است که رئیس را اعضاء انجمن از بین خود انتخاب میکنند و ما از این نقطه نظر که اهمیت بدهیم به مقام ریاست انجمن و برای او يك مقام شایخی قائل شویم آمده ایم گفته ایم همان کسی که از طرف وکلای انجمن بلدی برای ریاست انتخاب میشود ریاست عالی حوزه بلدی را خواهد داشت و ضمناً برای اینکه موقعیت آن يك موقعیت رسمی بشود و از طرف دولت هم تصدیق شده باشد بك فرمان برای او صادر کنند .

رئیس - رأی میگیریم . آقابانیکه این پیشنهاد را قابل

توجه میدانند قیام فرمایند .

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . اجازه میفرمائید سایر

پیشنهاد ها برود به کمیسیون (نمایندگان صحیح است)

به ماده ۳۹ رأی نگرقتیم رأی گرفته میشود به ماده

۳۹ آقابان موافقین قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد . يك خبر مرخصی است قرائت

میشود و يك پیشنهاد هم راجع به جلسات رسیده است

خبر مرخصی آقای شیروانی

(بمضمون ذیل خوانده شد)

آقای شیروانی نماینده محترم بواسطه اینکه کسالت

مزاجشان بکلی رفع نشده و برای تکمیل معالجه بیست

روز از تاریخ ۱۸ آذر تقاضای مرخصی نموده کمیسیون

تقاضای نماینده محترم را تصویب و خبر آنرا تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون حاج میرزا مرتضی

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - عرض کنم . اولاً به رفیق محترم خودم آقای

دادگر اطمینان میدهم که این خبر تصویب خواهد شد ولی لازم میدانم که به آقایان تذکر بدهم که این چه پولی است که گرفته میشود و داده میشود ؟ این پول از کجا گرفته میشود بنده عرایض را میکنم و واگذار می کنم به وجدان پاک و وطن پرستی و دیانت آقایان عرض کنم این حقوقی که به آقایان نمایندگان داده میشود پولی است که از آن بیچاره گرفته میشود که حتی فرش زیر پایش را گرو میگذارد و بدولت میدهد و حتی به گوشت کوب هم میرسد ، این اصول مالیات گرفتن مال است که با يك اصول رقت آوری این پولها جمع آوری میشود ، پس خوب است آقایان اجازه بدهند که يك کسی که حقیقه قادر و توانا است و مطابق نظامنامه هم از مرخصی استفاده کرده است از حقوق صرف نظر نمایند و بعلاوه ایشان هم که مدعی کسالت هستند و کمیسیون عرایض هم عذر ایشان را قبول کرده است باید عذر ایشان مستند به يك سندی باشد یعنی تصدیق طیب در دست داشته باشد که این آدم مطابق این تصدیق ناخوش است و فرقی بین آقای شیروانی و دیگران نیست اگر از سایرین تصدیق مطالبه میکنند از آقای شیروانی هم مطالبه شود ، باید جنبه دباتی را هم در نظر گرفت ، این پولهایی را که مانند و بخشش میکنیم خدای من میداند که با هزاران خون دل از رعیت گرفته میشود رعیت بك خانه دارد که تمام زندگانش از يك خانه اداره میشود و باید من حیث المجموع هزاران مالیات مستقیم و غیر مستقیم بدهد و بالاخره خوشحال است که این پولی که میدهد در راه سعادت مملکت خرج میکنند و گمان میکنم که روح ملت راضی نباشد که ما پول ملت را برداریم و برویم در اروپا خرج کنیم بنده عرض میکنم که مطابق نظامنامه ماحق داریم يك ماه در سال مرخصی بگیریم ولی نه اینکه چهار ماه مرخصی بگیریم و پول ملت را خرج کنیم و ما به نجات و اسالت ملت مطمئنیم و به آن اتکال داریم که این

مرخصی ها تصویب میشود ولی باید بدانیم که يك مجازات اخروی هم داریم که بالاخره دامن گیرمان می شود .

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که بنده مستقیماً جواب عرض نمیکنم ولی بخاطر آقایان میاورم که آقای شیروانی یکی از مبرزین وکلای مجلس بود که بسیار خوب و با مراقبت کار میکرد و بالاخره در مخبری کمیسیون بودجه يك زحمت زیادی کشید و من در خودم اینطور حس میکنم که اگر زحمت را مقایسه کنیم با آقای شیروانی طلبکار است و زیاد زحمت کشیده است و اشباه این را هم مارأی داده ایم و تبعیض خلاف است دیگر اینکه وقتی که يك نماینده اظهار کرد که مریض است اصل این است که ما به حرف يك نماینده ترتیب آر بدهیم و بگوئیم مریض است و بالاخره آقای شیروانی يك نماینده نیست که بخواد از وظائفش قصور کند و از کار کناره بگوید شیروانی مردکار است و به آقای زوار عرض میکنم که اگر نخواهیم از بیت المال حیف و میل نشود باید عموماً يك فکری برایش کرد ولی نه از این راه

رئیس - رأی گرفته میشود به مرخصی آقای شیروانی

آقابانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . پیشنهادی راجع به جلسات

است قرائت میشود .

(اینطور قرائت شد)

امضاء کنندگان پیشنهاد میکنیم جلسات رسمی مجلس

به ترتیب ذیل تشکیل و مقرر شود یکشنبه و سه شنبه

صبح و عصر سه بعد از ظهر شنبه و پنجشنبه صبح سه

ساعت قبل از ظهر . اعتبار و چند امضای دیگر

بعضی از نمایندگان - در خواندن پیشنهاد اشتباه شد

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - بنده تصور میکنم که در قرائت پیشنهاد اشتباه شد مقصود این است که یکشنبه و سه شنبه عصر باشد و دو جلسه دیگر صبح و دلیلی هم بنده نمیخواهم بیاورم زیرا که امروز آقایان متوجه بودند که دو ساعت بظهر مانده جلسه تشکیل شد و بالاخره مذاکره قبل از دستور و سوالات شروع شد و يك موقعی وارد دستور شدیم که نزدیک ظهر بود و این یکساعت هم برای کار کردن کافی نیست، این است که نظر بنده و جمعی از آقایان این است که مجلس دو روز عصر باشد که نظر آقایان نامین شود.

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی

حاج میرزا مرتضی - بنده با این پیشنهاد از چندین جهت مخالفم. اولاً این که شب ها بواسطه بودن زمستان و بارندگی آمدن مجلس و تا ساعت پنج طول کشیدن مجلس يك اسباب زحمت فوق العاده برای وکلا خواهد شد بعضی آقایان که انومبیل دارند راحت هستند ولی آنهائیکه انومبیل ندارند و درشکه ندارند در زحمت خواهند افتاد.

(همه هم نامندگان - زنك رئیس)

حاج میرزا مرتضی - گوش بدهید. من حرفم را که عرض کردم آوقت جواب بدهید عرض میکنم اشخاصیکه انومبیل و درشکه ندارند در کوچه ها بواسطه کتل و بارندگی دچار زحمت خواهند شد در چاه می افتند، در گل می افتند. تا بیا مستخدمین مجلس که از صبح تا غروب در مجلس بوده و زحمت کشیده اند و يك ساعت آسوده نیستند شب را باید استراحت کنند این مستخدم در روز باید خدمت کنند نه در شب بلی اگر فوق العاده بانها بدهید حق دارید بگوئید که شب هم بیاید و خدمت کنند، مستخدم فقط روز باید از صبح بیاید این جا تا عصر مواظب خدمتش باشد ولی شب که دیگر نباید گفت بیچاره تا ساعت هفت از شب گذشته مشغول کار باشد، شب باید بروی منزلت استراحت

کند، مستخدمینی که از صبح میآیند اینجا و تا يك ساعت بعد از ظهر این جا هستند و بعد میروند و دو مرتبه مراجعت میکنند و تا ساعت پنج بعد از ظهر اینجا هستند حالا آقایان میفرمایند که تا ساعت پنج از شب هم اینجا باشند بله اگر يك حقوق فوق العاده برای خدمت شب بانها بدهند باز يك چیزی است. از آن طرف آقایان روز نامه نویسها هم میفرمایند که مذاکرات مجلس را بنویسند برای آنها هم اسباب زحمت فوق العاده است بنده غرضم اینست که همینطور که جلسات حالا صبح است باقی بماند و صبح هم برای کار کردن خیلی بهتر است اول صبح همه سردماغ هستند و بطور خوبی میآیند در مجلس و کار میکنند فقط يك چیزی که هست این است که آقایان بکفوری زودتر تشریف بیاورند و آقایانیکه میگویند عصر ما میآئیم و تا ساعت پنج و شش از شب کار میکنیم صبح زودتر تشریف بیاورند خیلی هم بهتر است این است که بنده با این پیشنهاد مخالفم مگر اینکه برای مستخدمین فوق العاده معین شود که آنها بتوانند کار کنند و الا بیچاره ها نمیتوانند صبح تا شام کار کنند رئیس - پیشنهاد مجدداً قرائت می شود و رأی گرفته می شود.

مدرس - بنده اجازه خواسته ام

رئیس - خیلی از آقایان اجازه خواسته اند

مدرس - در این مسئله بعقیده من صحبت نشد

رئیس - آقای باسائی با پیشنهاد موافقت یا مخالف

باسائی - موافقم

رئیس - آقای مدرس بفرمائید

آقا سید یعقوب - دو نفر مخالف که نمی شود پشت

سر هم حرف بزنند.

رئیس - صحیح است. آقای باسائی

باسائی - عرض میشود که ما اصراری نداریم که

اوقات جلسات مجلس تغییر کند فقط از نقطه نظر کار

است و تصدیق میفرمائید که بودجه های ۱۳۰۶ باقی مانده است و میبایستی که در این سه ماهه آخر سال تصویب شود و قانون بلدی هم حاضر است و باید بگذرد و تصدیق میفرمائید که خیلی اوقات کار مجلس کم است و نزدیک ظهر هم که میشود آقایان پیشنهاد ختم جلسه میکنند و اگر عصر مجلس تشکیل شود یعنی دو ساعت بغروب مجلس تشکیل شود و یکساعت دو ساعت هم از شب علاوه میشود و از سابق هم امتحان کرده ایم که هر وقت مجلس شب تشکیل میشد بهتر کار پیشرفت میکرد و حالا هم اصراری نداریم که آقایان اینطور تصویب بفرمایند ولی عرض میکنم اگر جلسات قسمت عصر باشد بهتر است اینکه آقای حاج میرزا مرتضی فرمودند که مستخدمین مجلس را باید ملاحظه کرد، عرض میکنم فوق العاده اضافه کار چنانچه در ادارات معمول است به آنها میدهند برای ده نفر یا بیست نفر مستخدم که نباید کار مجلس را گنگ کرد. در کارهای مجلس باید تسریع کرد، اینکه گفتند که شب های زمستان بارندگی میشود آقایان ماشاءالله غالباً اشرفند و انومبیل و درشکه دارند و آنکسی هم که مثل بنده ندارد يك درشکه کرایه سوار می شود و اشکالی ندارد

رئیس - آقای مدرس

مدرس - در امور جزئی و عادی غالباً نمیخواهم زحمت بدم و این مسئله هم چون امور جزئی است و عادی است بطور مختصر بکدفعه صحبتتم را میدارم اولاً کار کردن در شب کلیه زحمت دارد، شب برای استراحت معین شده است، شب طبیعتاً برای استراحت وضع شده است و کار کردن در شب اسباب زحمت است، البته آقایان وکلا تصدیق میفرمایند که این کاری را که ماقبول کرده ایم بهترین کارهای ما است و اهم امور است و در حقیقت اداره کننده مملکت آقایان وکلا هستند پس باید بهترین اوقاتمان را برای این کار کردن معین کنیم و باید به بینیم از این شب و روز بیست و چهار ساعت

چه وقتش برای کار کردن بهتر است و آنساعت را باید به کار مجلس اختصاص بدهیم ما که نازه بدنیا نیامده ایم قبل از ما عقلاً بوده اند، حکماء بوده اند، انبیاء بوده اند که همه اینها کار کنان دنیا بوده اند، همیشه این فکر را کرده اند شب و روز به دو قسمت است از سحر تا ظهر و از ظهر تا سحر عقلاً و حکماً از اول تا بحال گفته اند که از این دو قسمت بهترین اوقاتش از سحر است تا ظهر آدم سبک تر است راحت تر است فکر هم مهیاز است يك قسمت را گذارده اند برای کارهای دیگر که متعلق بشب باشد و يك قسمتش که از اول آفتاب باشد تا ظهر برای کار دنیا معین کرده اند این را آقای آقا سید یعقوب بلدند که نماز کردن از اول آفتاب تا ظهر مکروه است

آقا سید یعقوب - آن نماز مبتدئه است

مدرس - یعنی این وقت معینه ایست برای کار کردن در امور دنیوی و هیچ کاری جز کار دنیا برای این وقت معین نشده است پس بنده عقیده ام این است که بهترین وقت برای کار کردن بکوره است و اول آفتاب تا ظهر است و بهترین شغلها برای ما همین کاریست که نوبی پارلمان داریم بنده اگر چه عذر خواسته ام و از آقای رئیس اجازه خواسته ام که در ماه قوس و جدی نیمساعت دیر بیایم برای مباحثه که دارم گرچه آن کار هم مهم است لیکن این کار برای من اهم است و عرض میکنم: این کارها برای من خدمت کردن اینجا است و بعقیده بنده بهترین وقت برای کار کردن از صبح تا ظهر است حالا میفرمائید سه ساعت کم است، چهار ساعت کنید سه روز را گفتید کم است چهار روز کردید حالا پنج روز کنید اما انداختن جلسات رابه عصر خوب نیست خدا میداند که عصر وقت چای خوردن است و وقت کار کردن نیست، پس من عقیده ام این بود و بکدفعه هم اظهار کردم و دیگر هم تا آخر عمرم اظهار نمی کنم اختیار با خود آقایان است

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای گرفته میشود باین پیشنهاد آقایانیکه

تصویب میکنند قیام فرمایند

(معدودی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد آقای کازرون که

بطریق اولی رد شده است

بعضی از نمایندگان - ختم جلسه

رئیس - پیشنهاد آقای کازرون

(مضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم تمام جلسات مجلس عصر های همان روز از دو ساعت قبل از غروب منعقد شود .

بعضی از نمایندگان - این پیشنهاد رد شده است

(در اینموقع آقایان نمایندگان بعنوان ختم جلسه از

مجلس خارج و مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد)

قانون

اجازه استخدام مسیو هوفمان تبعه آلمان برای نقشه برداری نواحی معدنی

مصوب دهم دیماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده اول - دولت مجاز است مسیو هوفمان تبعه دولت آلمان را استخدام نماید .

ماده دوم - مدت استخدام مسیو هوفمان از تاریخ حرکت از برلن بیش از سه سال نخواهد بود .

ماده سوم - مسیو هوفمان برای تصدی عملیات نقشه برداری و مساحی نواحی معدنی و باز دید مقدار معدنی

معادن مختلفه استخدام میشود .

ماده چهارم - حقوق سالیانه و کلیه مسائل مالی مسیو هوفمان بقرار ذیل است .

ا - حقوق سالیانه مسیو هوفمان سه هزار و ششصد تومان است

ب - مبلغ ششصد تومان جهت مخارج ذهاب و ایاب از برلن بطهران و از طهران به برلن بمسیو هوفمان

نادیده خواهد شد .

ج - ماهی چهل تومان جهت کرایه خانه بمسیو هوفمان داده میشود .

ماده پنجم - دولت مکلف است سایر شرایط و مقررات استخدام مسیو هوفمان را در حدود قانون

استخدام مستخدمین خارجه مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین نماید .

این قانون که مشتمل بر پنج ماده است در جلسه دهم دیماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس

شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی

حسین پیرنیا